



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός γνωμοδότησης 145/2016

**Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
(Τμήμα Δ')**
Συνεδρίαση της 1^{ης} Ιουνίου 2016

ΣΥΝΘΕΣΗ:

Πρόεδρος: Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Στέφανος Δέτσης, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αικατερίνη Γρηγορίου, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιος Συνοίκης, Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Παντελής Παπαδάκης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 6501/10/18-α'/27-7-2015 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης/Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας/Κλάδος Διοικητικής Υποστήριξης και Ανθρώπινου Δυναμικού/Διεύθυνση Οργάνωσης και Νομικής Υποστήριξης/Τμήμα Νομικών Υποθέσεων, όπως τούτο στη συνέχεια επικαιροποιήθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. 6501/10/18-δ'/25-5-2016 έγγραφο της ερωτώσας Υπηρεσίας, που υπογράφεται από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Τάξης.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, αν το γεγονός ότι, με την υπ' αριθμ. 6501/10/86-ιστ'/14-6-2008 απόφαση του Υπαρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας περί κυρώσεως πίνακα αναδρομικών προαγωγών, έγινε εσφαλμένη αναδρομική ένταξη του Αστυνόμου Β' Α.Ν. στην εκπαιδευτική σειρά 2000-2004 της Σχολής Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, αντί της ορθής 2001-2005, συνιστά λόγο δημοσίου συμφέροντος, που δικαιολογεί την ανάκλησή της.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ομόφωνα ως εξής:

Ιστορικό

Στο έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου του ερωτήματος που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Ο αστυφύλακας Α.Ν. του Δ. συμμετείχε στις πανελλαδικές εξετάσεις του έτους 2001, προκειμένου να εισαχθεί στη Σχολή Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας, στο δεύτερο έτος σπουδών, κατά το εκπαιδευτικό έτος 2001-2002, ώστε, σε περίπτωση επιτυχίας του και επιτυχούς ολοκλήρωσης του οικείου κύκλου σπουδών, να εντασσόταν στην εκπαιδευτική σειρά 2000-2004 και να ονομαζόταν Υπαστυνόμος Β' το έτος 2004.

2. Ο εν λόγω αστυφύλακας δεν συμπεριλήφθηκε στους δημοσιευθέντες από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων πίνακες επιτυχόντων του έτους 2001 και τους προσέβαλε, κατά το μέρος που τον αφορούσαν, με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Επί της ως άνω αίτησής του εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 3084/2002 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (Ακυρωτικού Σχηματισμού – Τμήματος Β2), με την οποία η αίτησή του έγινε δεκτή και η υπόθεση αναπέμφθηκε στη Διοίκηση, προκειμένου να αναμορφώσει τους πίνακες των εισαγομένων αστυφυλάκων στην ως άνω Σχολή και να καλέσει περαιτέρω τον αιτούντα προς κατάταξη σε αυτήν, εφόσον κατέχει θέση στον πίνακα επιλαχόντων που το επιτρέπει και πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις.

3. Στο πλαίσιο της υποχρέωσης συμμόρφωσης της διοίκησης προς την ως άνω ακυρωτική απόφαση, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 6501/1/181-οε'11-9-2003 διαταγή προσκλήσεως αστυνομικών για φοίτηση στη Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, με την οποία ο εν λόγω αστυφύλακας προσκλήθηκε να φοιτήσει στην Σχολή αυτή κατά το εκπαιδευτικό έτος 2003-2004, εντασσόμενος στο δεύτερο έτος σπουδών της εκπαιδευτικής σειράς 2002-2006. Κατά το έτος 2006 που αυτός προβλεπόταν ότι θα αποφοιτούσε από τη Σχολή, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών και την αποφοίτησή του, η Διοίκηση, σε συμμόρφωση προς την προαναφερόμενη ακυρωτική δικαστική απόφαση, θα τον ενέτασσε αναδρομικά στο εκπαιδευτικό έτος 2000-2004, μεταξύ των ομοιοβάθμων του και αναλόγως του τελικού βαθμού σειράς εξόδου που θα επιτύγχανε.



4. Ακολούθως, όμως, το έτος 2006, κατά τη διάρκεια του τετάρτου έτους των σπουδών του στη Σχολή, η φοίτηση του εν λόγω αστυφύλακα διεκόπη για λόγους υγείας (αναρρωτική άδεια) και, καθώς συμπλήρωσε το ανώτατο εκ του νόμου επιτρεπόμενο όριο απουσιών, ήτοι το 1/7 των πραγματικών ημερών εκπαίδευσης, επανέλαβε, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου 39 του π.δ. 319/1995, την εκπαίδευση στο επόμενο έτος. Κατ' αυτόν τον τρόπο αντί του έτους 2006, αποφοίτησε το έτος 2007 και ορκίσθηκε Υπαστυνόμος Β' την 2-7-2007, εντάχθηκε δε λόγω της απώλειας του έτους και της επαναλήψεως της φοιτήσεώς του στην εκπαιδευτική σειρά 2003-2007.

5. Στη συνέχεια, η Διοίκηση, προκειμένου να συμμορφωθεί προς την προαναφερόμενη ακυρωτική δικαστική απόφαση, με την υπ' αριθμ. 6501/10/86-ιστ'/14-6-2008 απόφαση περί κυρώσεως πίνακα αναδρομικών προαγωγών, που εκδόθηκε από την Διεύθυνση Εκπαίδευσης του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, ενέταξε τον ως άνω αστυνομικό υπάλληλο αναδρομικά στην εκπαιδευτική σειρά 2000-2004, αντί της σειράς 2001-2005, στην οποία έπρεπε να τον εντάξει λόγω του γεγονότος ότι είχε αποφοιτήσει ένα (1) έτος αργότερα. Τούτο είχε ως συνέπεια να επωφεληθεί αυτός έκτοτε το ως άνω «πρόσθετο» έτος προαγωγής κατά τη βαθμολογική και μισθολογική του εξέλιξη.

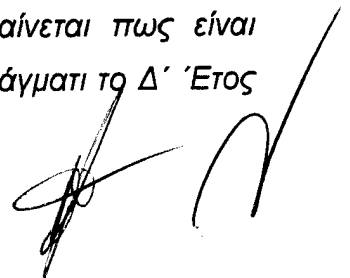
6. Εν τω μεταξύ, ο εν λόγω αστυνομικός υπάλληλος άσκησε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών την από 16-5-2008 αγωγή του κατά του Ελληνικού Δημοσίου, με την οποία ζήτησε να του καταβληθεί το ποσό των 5.932,63 ευρώ, ως διαφορά μεταξύ των συνολικών αποδοχών που αυτός πράγματι έλαβε και των αποδοχών που έπρεπε να λάβει, αν δεν είχε καθυστερήσει κατά δύο έτη η εισαγωγή του στη Σχολή Αξιωματικών και, περαιτέρω, η ονομασία του σε Υπαστυνόμο Β'.

7. Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης Ανθρωπίνων Πόρων του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας διερεύνησε την υπόθεση, προκειμένου να συντάξει την οικεία Έκθεση Απόψεών της προς το ως άνω δικαστήριο και διαπίστωσε την προαναφερομένη μη ορθή ένταξη του ενάγοντος υπαλλήλου και με το υπ' αριθμ. 6501/10/116/15-4-2015 εισηγητικό σημείωμά της εισηγήθηκε στην αρμόδια Διεύθυνση, αφενός μεν να ανακληθεί η σχετική διοικητική πράξη, με την οποία ο εν λόγω αστυνομικός υπάλληλος εντάχθηκε αναδρομικώς στην εκπαιδευτική

σειρά 2000-2004, αφετέρου δε να εκδοθεί νέα πράξη, με την οποία αυτός θα εντάσσεται ορθώς αναδρομικώς στην εκπαιδευτική σειρά 2001-2005. Σύμφωνα με την ανωτέρω υπηρεσιακή εισήγηση, «η σχετική απόφαση κύρωσης πίνακα αναδρομικής προαγωγής (ε'σχετική), όπου μεταξύ άλλων ενέταξε εσφαλμένα και τον νυν Αστυνόμο Β' Α.Ν. στην εκπαιδευτική σειρά 2000-2004, αντί της ορθής σειράς 2001-2005, μπορεί αυτή να ανακληθεί ως μηδέποτε εκδοθείσα, κατά το μέρος που αφορά τον ίδιο, διότι θεωρούμε ότι συντρέχουν κυρίως λόγοι δημοσίου συμφέροντος και πρέπει να ενταχθεί με νέα απόφαση του αρμόδιου οργάνου (κ. Υπαρχηγού), τηρουμένων των νομίμων διαδικασιών, στην επετηρίδα των αξιωματικών αποφοιτούντων της Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας, εκπαιδευτικής σειράς 2001-2005 και να αναζητηθούν τυχόν ληφθείσες αποδοχές που του καταβλήθηκαν εκ του λόγου αυτού».

8. Επί του ως άνω εισηγητικού σημειώματος η Διεύθυνση Οργάνωσης και Νομικής Υποστήριξης (Τμήμα Νομικών Υποθέσεων) του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας διατύπωσε τη γνώμη ότι δεν δύναται να ανακληθεί η κρίσιμη πράξη αναδρομικής ένταξης, καθόσον «ο ελάχιστος, ουσιαστικής υφής, όρος που απαιτείται από τη νομολογία του Ανωτάτου Ακυρωτικού προκειμένου να μπορεί η Διοίκηση να επικαλείται λυσιτελώς τους λόγους δημοσίου συμφέροντος είναι η αντίθεση του περιεχομένου της ανακαλούμενης πράξης προς πλέγμα διατάξεων που υπηρετεί ευθέως και αμέσως αξίες και συμφέροντα της κοινωνικής ολότητας. Στην υπό κρίση περίπτωση, ανακύπτει αμφισβήτηση αν συντρέχει ο προαναφερόμενος όρος. Ειδικότερα, τα ζητήματα διαμόρφωσης της επετηρίδας και κατ' επέκταση της αρχαιότητας των αξιωματικών, εξυπηρετούν πρωτίστως την εύρυθμη λειτουργία της Υπηρεσίας και την ομαλή και απρόσκοπτη μετάβαση σε νέους υπηρεσιακούς φορείς, ενώ μόνον εμμέσως και αντανακλαστικώς ωφελείται το κοινωνικό σύνολο. Εξάλλου, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η επίμαχη διάταξη του άρθρου 39 παρ. 8 του π.δ. 319/1995 έχει τεθεί χάριν προστασίας του ευρύτερου δημοσίου συμφέροντος, υπό την έννοια ότι διασφαλίζεται η πλήρης, επαρκής και ολοκληρωμένη εκπαίδευση του δοκίμου υπαστυνόμου, ώστε να μπορεί στη συνέχεια αυτός να ασκεί ευόρκως και αποτελεσματικώς τα καθήκοντά του, ζήτημα παραμένει το ουσία βάσιμο της πρόταξης του επιχειρήματος του απολεσθέντος έτους.

Συγκεκριμένα, ο λόγος αυτός δημοσίου συμφέροντος φαίνεται πως είναι ατελέσφορος, δεδομένου ότι ο εν λόγω αξιωματικός επανέλαβε πράγματι το Δ' Έτος



Σπουδών, ώστε σε τελική ανάλυση έλαβε πλήρως της απαιτούμενη από το νόμο εκπαίδευση.

Επισημαίνεται ότι η μεταβολή της ιεραρχίας περιορίστηκε εντός της σειράς στην οποία εντάχθηκε ο εν λόγω αξιωματικός, καθώς και στην σειρά στην οποία έπρεπε να ενταχθεί ενώ δεν επεκτάθηκε στο σύνολο της οργανικής δύναμης των αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας. Συγκεκριμένα, οι αξιωματικοί που αποφοίτησαν έκτοτε από τη Σχολή Αξιωματικών είναι σε κάθε περίπτωση νεότεροι του ενδιαφερομένου και συνεπώς ουδεμία περαιτέρω μεταβολή επήλθε στην ιεραρχία του Σώματος. Επιπλέον, ο αριθμός των θιγόμενων αξιωματικών περιορίζεται σε αυτούς που έπονται του ενδιαφερομένου στην εκπαιδευτική σειρά 2000-2004 και σε αυτούς που προηγούνται αυτού, βάσει της τελικής του βαθμολογίας, στην εκπαιδευτική σειρά 2001-2005.

Εξάλλου, οι ως άνω θιγόμενοι δεν έχουν πλέον τη δυνατότητα προσβολής της απόφασης με την οποία έλαβε χώρα η εσφαλμένη ένταξη του ενδιαφερομένου αξιωματικού, λόγω της άπρακτης παρόδου της 60νθήμερης προθεσμίας από την έκδοσή της, κατά τα γενικώς ισχύοντα. Επιπροσθέτως, δεν τίθεται θέμα διεκδίκησης τυχόν χρηματικών απαιτήσεων κατά του Δημοσίου μέσω αγωγής, καθώς έχει παρέλθει η διετής προθεσμία του άρθρου 140 παρ. 3 του ν. 427/2014 και σε κάθε περίπτωση η γενική πενταετής προθεσμία της παρ. 1 του ίδιου άρθρου.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης περί ανάκλησης των παράνομων διοικητικών πράξεων δεν μπορεί να ασκείται αυθαίρετα, αλλά εντός των ορίων που θέτουν το Σύνταγμα, ο νόμος και οι γενικές αρχές του δικαίου, ιδίως δε η αρχή της χρηστής διοίκησης και της προστατευομένης εμπιστοσύνης του πολίτη (ΝΣΚ 130/2014). Κατ' εφαρμογή της τελευταίας, όταν η Διοίκηση δημιουργεί εσφαλμένες εντυπώσεις στους διοικουμένους ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, δεν έχει τη δυνατότητα να αγνοεί τις πραγματικές καταστάσεις που δημιουργήθηκαν συνακόλουθα και να επιφέρει δυσμενείς συνέπειες στους τελευταίους, εξαιτίας δικών της σφαλμάτων (ΝΣΚ 315/2014). Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η αγωγή του εν λόγω αξιωματικού επιδόθηκε στο Δημόσιο την 21-5-2008 και το αίτημα αφορά στη μισθολογική διαφορά που προέκυψε από την αναδρομική του ένταξη όχι στην εκπαιδευτική σειρά 2000-2004, στην οποία τον ενέταξε η Διοίκηση με την υπό ανάκληση πράξη, αλλά στην εκπαιδευτική σειρά 2001-2005, ήτοι στη σειρά στην

οποία έπρεπε να ενταχθεί, λαμβανομένου υπόψη του απολεσθέντος έτους φοίτησης στη Σ.Α.Ε.Α. Με άλλα λόγια, ήδη κατά το χρόνο έκδοσης της υπό ανάκληση πράξης, ο διοικούμενος, καλοπίστως δρων, έθεσε υπόψη της Διοίκησης, μέσω ρητής αναφοράς στο δικόγραφο, το ζήτημα της ορθής εκπαιδευτικής σειράς, έστω και υπό μορφή αιτήματος καταβολής αναδρομικών ποσών. Η παράμετρος αυτή ασκεί αποφασιστική επιρροή στην αξιολογική στάθμιση μεταξύ νομιμότητας και προστασίας του καλόπιστου διοικουμένου».

9. Ο Προϊστάμενος του Επιτελείου του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας τάχθηκε με την πρόταση του εισηγητικού σημειώματος της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης Ανθρωπίνων Πόρων και πρότεινε να ανακληθεί η ως άνω πράξη, αναδρομικής ένταξης του εν λόγω αστυνομικού, διότι «από τη διαμορφωθείσα κατάσταση θίγεται άμεσα και συνεχώς το υπηρεσιακό συμφέρον, διαταράχθηκε η ιεραρχική τάξη του Σώματος και η εύρυθμη λειτουργία της Υπηρεσίας, μεταβλήθηκε αδικαιολόγητα η επετηρίδα των αξιωματικών του έτους στο οποίο έπρεπε να ενταχθεί ο εν θέματι αξιωματικός, καθώς και εκείνη στην οποία αυτός παρατύπως εντάχθηκε, ενώ ελλοχεύει και ο κίνδυνος υποβολής μαζικών προσφυγών από τους αξιωματικούς που θίγονται από την αδικαιολόγητη αυτή προαγωγή, αφού ο εν λόγω αξιωματικός, αν και νεότερός τους, τους υπερκέρασε κατ' αρχαιότητα και βαθμό, κατά ένα έτος τουλάχιστον».

10. Ενόψει των ανωτέρω, υποβλήθηκε στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους το εν θέματι ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

11. Στις διατάξεις των άρθρων 39, 41 και 42 του π.δ. 319/1995 «Οργανισμός Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας» (Α' 228) προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

« Άρθρο 39

Αποτελέσματα εκπαίδευσης

...

8. Δόκιμος που δεν παρακολουθεί την εκπαίδευση για λόγους υγείας, συνέχεια ή διακεκομμένα το ίδιο εκπαιδευτικό έτος για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός

εβδόμου των πραγματικών εργασίμων ημερών και των δύο εξαμήνων, όπως καθορίζονται στο ετήσιο πρόγραμμα εκπαίδευσης, δεν προάγεται στο επόμενο έτος. Αν φοιτά στο Δ' έτος δεν αποφοιτά από τη Σχολή αλλά επαναλαμβάνει την εκπαίδευση στο επόμενο έτος χωρίς να θεωρείται ότι απορρίπτεται. ...

Άρθρο 41

Πίνακες αποτελεσμάτων - Ονομασία

1. Η Σχολή Αξιωματικών μετά το πέρας των εξετάσεων κάθε εξαμήνου καταρτίζει σε δύο αντίτυπα πίνακες επιτυχόντων και αποτυχόντων, κατά σειρά επιτυχίας, τους οποίους υποβάλλει στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης για κύρωση από τον αρμόδιο Υπαρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας.

2. Μετά την κύρωση των πινάκων του δευτέρου εξαμήνου ενεργούνται τα ακόλουθα:

α. Για τους επιτυχόντες του Δ' έτους σπουδών, κινείται η διαδικασία έκδοσης προεδρικού διατάγματος ονομασίας αυτών σε Υπαστυνόμους Β'. Ως ημερομηνία ονομασίας ορίζεται η ημερομηνία ορκωμοσίας. β. Για τους επιτυχόντες δοκίμους των Α', Β' και Γ' ετών, η Διεύθυνση Εκπαίδευσης του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης εκδίδει διαταγή προαγωγής τους στα Β', Γ' και Δ' έτη σπουδών, αντίστοιχα...

Άρθρο 42

Ορκωμοσία Υπαστυνόμων Β'

1. Οι ονομαζόμενοι Υπαστυνόμοι Β' δίνουν, σε επίσημη τελετή, τον προβλεπόμενο όρκο του αξιωματικού...».

12. Εξάλλου, στις διατάξεις των άρθρων 3 και 5 του π.δ. 24/1997 «Ιεραρχία, καταστάσεις, εξέλιξη αξιωματικών της ΕΛ.ΑΣ.» (Α' 29) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

« Άρθρο 3

Ιεραρχία.

1. Η Ιεραρχία περιλαμβάνει την Ιεραρχία των βαθμών και την Ιεραρχία των καθηκόντων. Ιεραρχία των βαθμών είναι η σειρά αυτών, Ιεραρχία δε των καθηκόντων

η κλίμακα της Διοικήσεως. Ανάλογα με τη θέση τους στην Ιεραρχία των βαθμών, οι αξιωματικοί έχουν την ιδιότητα του ανωτέρου ή κατωτέρου, ανάλογα δε με τη θέση τους στην Ιεραρχία των καθηκόντων έχουν την ιδιότητα του προϊσταμένου ή υφισταμένου.

2. Οι ομοιόβαθμοι αξιωματικοί, ανάλογα με την αρχαιότητά τους, έχουν την ιδιότητα του αρχαιότερου ή νεότερου, εάν δε συνδέονται με σχέση διοικητικής υπαγωγής ή εξαρτήσεως, η αρχαιότητα έχει ισχύ διαφοράς βαθμού...

Άρθρο 5

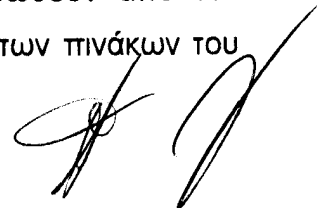
Αρχαιότητα Αξιωματικών

1. Η αρχαιότητα των αξιωματικών, γενικών και ειδικών καθηκόντων, σε κάθε βαθμό προσδιορίζεται από τη χρονολογία κτήσεως του βαθμού και ως τέτοια λογίζεται η χρονολογία υπογραφής του σχετικού προεδρικού διατάγματος, εκτός των αποφοιτώντων από τις οικείες Σχολές για τους οποίους ως χρονολογία κτήσεως του βαθμού λογίζεται η ημερομηνία ορκωμοσίας τους...».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, συνάγονται τα ακόλουθα:

13. Σύμφωνα με την διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου 39 του π.δ. 319/1995, ο δόκιμος που φοιτά στην Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας και δεν παρακολουθεί την εκπαίδευση για λόγους υγείας, συνέχεια ή διακεκομμένα το ίδιο εκπαιδευτικό έτος για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός εβδομάδου των πραγματικών εργασίμων ημερών και των δύο εξαμήνων, όπως καθορίζονται στο ετήσιο πρόγραμμα εκπαιδεύσεως, δεν προάγεται στο επόμενο έτος, ενώ αν φοιτά στο Δ' έτος δεν αποφοιτά από τη Σχολή, αλλά επαναλαμβάνει την εκπαίδευση στο επόμενο έτος, χωρίς να θεωρείται ότι απορρίπτεται. Περαιτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 41 του ίδιου, ως άνω, προεδρικού διατάγματος, μετά το πέρας των εξετάσεων κάθε εξαμήνου η Σχολή Αξιωματικών καταρτίζει πίνακες επιτυχόντων και αποτυχόντων, κατά σειρά επιτυχίας και τους υποβάλλει στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης, ώστε να κυρωθούν από τον αρμόδιο Υπαρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας. Μετά την κύρωση των πινάκων του



δευτέρου εξαμήνου, όσο αφορά στους επιτυχόντες του Δ' έτους σπουδών, κινείται η διαδικασία έκδοσης προεδρικού διατάγματος ονομασίας αυτών σε Υπαστυνόμους Β' και ως ημερομηνία ονομασίας ορίζεται η ημερομηνία της ορκωμοσίας τους.

14. Περαιτέρω, σύμφωνα με την διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του π.δ. 24/1997, η αρχαιότητα των αξιωματικών, γενικών και ειδικών καθηκόντων, σε κάθε βαθμό, προσδιορίζεται από τη χρονολογία κτήσης του βαθμού και ως τέτοια λογίζεται, όταν πρόκειται για αποφοίτους των οικείων Σχολών, η ημερομηνία ορκωμοσίας τους. Ακολούθως, με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 3 του ίδιου, ως άνω, προεδρικού διατάγματος, αφενός μεν θεσπίζεται η ιεραρχία βαθμών και καθηκόντων στην Ελληνική Αστυνομία, αφετέρου δε ορίζεται ότι οι ομοιόβαθμοι αξιωματικοί, ανάλογα με την αρχαιότητά τους, έχουν την ιδιότητα του αρχαιότερου ή νεότερου, ενώ, όταν συνδέονται με σχέση διοικητικής υπαγωγής ή εξάρτησης, η αρχαιότητα έχει ισχύ διαφοράς βαθμού.

15. Εξάλλου, σύμφωνα με τα παγίως γινόμενα δεκτά στην θεωρία και τη νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων και ιδίως του Συμβουλίου της Επικρατείας, η ανάκληση των παράνομων ή πλημμελών ατομικών διοικητικών πράξεων επιτρέπεται ελεύθερα, ακόμη και αν αυτές χαρακτηρίζονται από το νόμο ως «οριστικές» ή «ανέκκλητες» (ΣτΕ 312/1983, 1405/1984, 880, 3261/1998, 2692/1999, 110/2014 κ.ά.), ανεξάρτητα από το αν από τις πράξεις αυτές έχουν απορреύσει δικαιώματα των διοικουμένων. Παράνομες ή πλημμελείς είναι οι διοικητικές πράξεις που πάσχουν από ακυρότητα και οι οποίες, αν προσβάλλονταν με αίτηση ακύρωσης ή προσφυγή, θα ακυρώνονταν. Περιλαμβάνονται δε στις πράξεις αυτές και εκείνες που έχουν εκδοθεί κατά πλάνη περί τα πράγματα, ήτοι βάσει προφανώς εσφαλμένης αντίληψης, που προκύπτει από αναμφισβήτητα στοιχεία του φακέλου, για τη συνδρομή των πραγματικών δεδομένων, που αποτελούν την προϋπόθεση της έκδοσής τους (ΣτΕ 3957/1978, 3550, 3554/1988 κ.ά.). Ωστόσο, για να είναι νόμιμη η ανάκληση των ως άνω πράξεων, όταν αυτές δημιούργησαν δικαιώματα υπέρ ορισμένου προσώπου, πρέπει να γίνει μέσα σε εύλογο χρόνο από την έκδοσή τους (ΣτΕ 598/1987, 380/1988, 41/1996, 1090/2006 κ.ά.). Ο εύλογος χρόνος κρίνεται κατ' εκτίμηση των συνθηκών κάθε περίπτωσης, δεν μπορεί όμως, σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 261/1968, να είναι λιγότερος από πέντε έτη από την έκδοση της πράξης, εκτός αν υπάρχει αντίθετη ειδική διάταξη (ΣτΕ 1184/1984, 3424/1988, 3472/1989, 2815/1990, 41/1996, 2485/2013 κ.ά.).

16. Πέραν τούτων, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η ανάκληση των ως άνω πράξεων και μετά την πάροδο εύλογου χρόνου στις εξής περιπτώσεις: (α) Όταν η έκδοση της διοικητικής πράξης προκλήθηκε από τον διοικούμενο με δόλια ή απατηλή του ενέργεια (ΣτΕ 3396/1987, 3866/1988, 171/1991, 335/1991, 6428/1995, 1754/1997, 1091/1998, 3159/1998, 895/2002, 3047/2002), αρκεί η ανάκληση να αιτιολογείται ειδικώς (ΣτΕ 1987/1983). (β) Όταν συντρέχουν λόγοι επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος, που επιβάλλουν την ανάκληση της διοικητικής πράξης (ΟΛΣΤΕ 2403/1997, ΣτΕ 1066, 1841/1978, 205/1981, 1982, 2581/1983, 2341/1987, 840/1991, 2595/2001, 303/2002, 227/2006, 3557/2007, 3423/2008, 4026/2008, 3269/2010, βλ. και ΝΣΚ 349/2011 – σελ. 3 έως και 5, ΝΣΚ 309/2013 - σελ. 10, ΝΣΚ 130/2014 – σελ. 7), ζήτημα το οποίο κρίνεται κατά περίπτωση. Έχει κριθεί ότι τέτοιους λόγους συνιστούν η προστασία της ζωής ή της δημόσιας υγείας των πολιτών (ΣτΕ 716/1969, 4172/2012), η προστασία του δάσους (ΣτΕ 63/1989), η προστασία του περιβάλλοντος (ΟΛΣΤΕ 2499/2012, ΣτΕ 3979/2015 κ.ά.), η προστασία της ιστορικής κληρονομιάς (ΣτΕ 3462/2000, 3558/2008), η προστασία των αρχαιοτήτων και των λοιπών ιστορικών και καλλιτεχνικών μνημείων (ΣτΕ 975, 1317/1976, 2492/1980, 441, 532/1984), η προστασία των γενικών οικονομικών συμφερόντων (ΟΛΝΣΚ 95/2000 με παραπομπή σε ΟΛΑΠ 31/1990 ΝοΒ 39, σελ. 224), η μείωση του δημοσίου ελλείμματος (ΝΣΚ 283/2010, 259/2011), η διασφάλιση της δημοσιονομικής ισορροπίας του κράτους (ΝΣΚ 297/2012, ΣτΕ 1620/2011), η αντίθεση της πράξης στη δημόσια τάξη και ασφάλεια (ΣτΕ 2063/2003, 1086/2008 και 628/2012), η διαπίστωση της ελληνικής ιθαγένειας (ΣτΕ 4026/2004, 1867/2009, 2695/2012), καθώς και η εν γένει αντίθεση της πραγματικής κατάστασης σε κανόνες δημόσιας τάξης, ήτοι σε κανόνες που αποσκοπούν στην προάσπιση του «γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος» (Δ. Κοντόγιωργα – Θεοχαροπούλου, «Το δημόσιον συμφέρον και η ανάκλησις των διοικητικών πράξεων» εις Τόμον Τιμητικών του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-1979, τόμος II, έκδοση 1982, σελ. 389-390, όπου παρατίθεται και σχετική νομολογία), όπως επί παραδείγματι είναι οι διατάξεις περί όρων και περιορισμών δόμησης ή περί αστυνόμευσης των τυχερών παιγνίων (Π.Δ. Δαγτόγλου, Γενικό διοικητικό δίκαιο, 7^η αναθεωρημένη έκδοση, αριθμ. 712, 713, σελ. 317, όπου παρατίθεται και σχετική νομολογία). Αντίθετα, έχει κριθεί ότι, η επίκληση της ομαλής και νόμιμης υπηρεσιακής κατάστασης και εξέλιξης του προσωπικού της δημόσιας εκπαίδευσης δεν συνιστά τέτοιο λόγο (ΣτΕ 3396/1987, 3397/1987). (γ) Όταν η ανάκληση γίνεται προς συμμόρφωση σε απόφαση του

Συμβουλίου της Επικρατείας ή διοικητικού δικαστηρίου (ΝΣΚ 292/2012, 221, 222/2013, 309/2013).

17. Τέλος, σύμφωνα με γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, που υπαγορεύεται από την ασφάλεια του δικαίου και την αρχή της σταθερότητας του διοικητικού διακανονισμού των καταστάσεων, η Διοίκηση έχει διακριτική ευχέρεια και όχι υποχρέωση να ανακαλεί τις παράνομες ή πλημμελείς ευμενείς διοικητικές πράξεις, εκτός αν προκύπτει σχετική υποχρέωση ανάκλησης (ΟλΣτΕ 2282/1992, 895/2002, ΝΣΚ 107/2011 (πλειοψ.), 122/2012, 315/2014). Αν προβεί στην ανάκληση, πρέπει να την αιτιολογεί με αναφορά σε συγκεκριμένα περιστατικά ή στοιχεία, η ύπαρξη ή η έλλειψη των οποίων στη συγκεκριμένη περίπτωση, σε συνάρτηση με το ισχύον κατά την έκδοση της ανακαλουμένης νομοθετικό καθεστώς, θεμελιώνει τη διαπιστούμενη παρανομία και, κατ' ακολουθίαν, τη συνδρομή νόμιμου λόγου ανάκλησης (ΣτΕ 41/1996, Δ. Δίκη 1996, σελ. 638). Ειδικότερα δε, αν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος, που δικαιολογούν την ανάκληση, πρέπει να τους αναφέρει ρητώς (ΣτΕ 259/2005, 3457/2007, 2414/2011).

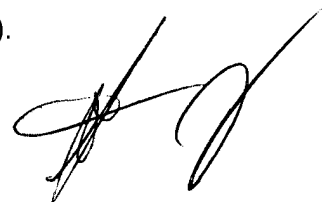
18. Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ιστορικό, η Διοίκηση, με την υπ' αριθμ. 6501/10/86-ιστ' /14-6-2008 απόφαση της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης της Ελληνικής Αστυνομίας, περί κυρώσεως πίνακα αναδρομικών προαγωγών, ενέταξε τον εν λόγω αστυνομικό αναδρομικά στην εκπαιδευτική σειρά 2000-2004, προφανώς εκ πλάνης, ενώ έπρεπε να τον εντάξει στην εκπαιδευτική σειρά 2001-2005, δεδομένου ότι είχε επαναλάβει το τελευταίο έτος φοίτησης για λόγους υγείας και συνακόλουθα είχε απωλέσει μία εκπαιδευτική σειρά. Η ως άνω απόφαση της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης της Ελληνικής Αστυνομίας, εκδόθηκε κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 39, 41 και 42 του π.δ. 319/1995, σε συνδυασμό με αυτήν της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του π.δ. 24/1997 και θα επιτρεπόταν να ανακληθεί, αν γινόταν δεκτό ότι συντρέχει στην προκειμένη περίπτωση λόγος επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος που να επιβάλλει την ανάκλησή της ή ότι προκύπτει εν γένει αντίθεση της πραγματικής κατάστασης που δημιουργήθηκε με αυτήν σε κανόνες δημόσιας τάξης, ήτοι σε κανόνες που αποσκοπούν στην προάσπιση «γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος».

19. Περαιτέρω, οι διατάξεις των άρθρων 39, 41 και 42 του π.δ. 319/1995 αφορούν στην φοίτηση και εκπαίδευση των δοκίμων στη Σχολή Αξιωματικών της

Ελληνικής Αστυνομίας, την ορκωμοσία και την ονομασία τους σε Υπαστυνόμους Β'. Ειδικότερα, με τη διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου 39 του π.δ. 319/1995 σκοπείται να εξασφαλισθεί η παροχή κατάλληλης και πλήρους εκπαίδευσης στους δοκίμους της Σχολής Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, προκειμένου αυτοί, όταν αποφοιτήσουν και ονομασθούν αξιωματικοί, να μπορούν να ασκήσουν αποτελεσματικά τα οικεία καθήκοντα του βαθμού του Υπαστυνόμου Β'. Στην προκειμένη περίπτωση, ο εν λόγω αξιωματικός έλαβε εν τέλει την ως άνω πλήρη κατά νόμο εκπαίδευση προς άσκηση των καθηκόντων του βαθμού του Υπαστυνόμου Β' και, συνεπώς, δεν τίθεται ζήτημα παραβίασης της ως άνω διάταξης.

20. Τέλος, η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του π.δ. 24/1997 αφορά στην αρχαιότητα μεταξύ των ως άνω αξιωματικών, ως στοιχείο, το οποίο, σε συνδυασμό με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ίδιου, ως άνω, προεδρικού διατάγματος, καθορίζει σε ορισμένες περιπτώσεις και την ιεραρχία τους και, επομένως, αφορά στην ομαλή και νόμιμη υπηρεσιακή κατάσταση, εξέλιξη και ιεραρχία του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας. Στην προκειμένη περίπτωση, η εκ πλάνης της Υπηρεσίας μεταβολή της ιεραρχίας, που επήλθε λόγω της έκδοσης της παράνομης υπ' αριθμ. 6501/10/86-ιστ' /14-6-2008 απόφασης του Υπαρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, αν και έγινε κατά παράβαση των αμέσως προαναφερομένων διατάξεων, εν τούτοις περιορίζεται εντός της σειράς στην οποία εντάχθηκε ο εν λόγω αξιωματικός, καθώς και στη σειρά στην οποία έπρεπε να ενταχθεί, χωρίς να επεκτείνεται στο σύνολο της οργανικής δύναμης των αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας.

21. Λόγω, λοιπόν, και της παρόδου εύλογου χρόνου (περί τα οκτώ έτη) από την έκδοση της ως άνω απόφασης, αλλά και του γεγονότος ότι από κανένα τεθέν υπόψη μας δεδομένο του ερωτήματος δεν αποδεικνύεται ότι η έκδοση της παράνομης αυτής πράξης οφείλεται σε δόλια ενέργεια του ανωτέρω ή ότι η ανάκληση επιβάλλεται εκ λόγου επιτακτικού ή γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, διότι η επίκληση της ομαλής και νόμιμης υπηρεσιακής κατάστασης και της αποκατάστασης της ιεραρχικής τάξης του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας δεν μπορεί, άνευ ετέρου, κατά την άποψη του Τμήματος, να θεμελιώσει την ύπαρξη επιτακτικού ή γενικού δημοσίου συμφέροντος, δεν δύναται νόμιμα να ανακληθεί η πράξη εσφαλμένης αναδρομικής ένταξης του υπόψη αστυνομικού (πρβλ. ΣτΕ 3396/1987, 3397/1987).



22. Κατά τη συγκλίνουσα γνώμη της Νομικού Συμβούλου του Κράτους, Γαρυφαλιάς Σκιάνη, ανεξαρτήτως του παράνομου ή μη της εν λόγω απόφασης του Υπαρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας κατά το μέρος της, με το οποίο έγινε αναδρομική ένταξη του Αστυνόμου Β' Α.Ν. στην εκπαιδευτική σειρά 2000-2004 της Σχολής Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, η απόφαση αυτή πάντως, κατά το συγκεκριμένο μέρος της, και αν ακόμη ήθελε θεωρηθεί ως παράνομη, δεν δύναται νόμιμα να ανακληθεί λόγω παρόδου εύλογου χρόνου από την έκδοσή της και έλλειψης, κατά τα αμέσως ανωτέρω, επιτακτικού ή γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, δικαιολογούντος την ανάκλησή της.

23. Κατά συνέπεια, η ως άνω απόφαση δεν δύναται νόμιμα να ανακληθεί.

Απάντηση

24. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι:

Η υπ' αριθμ. 6501/10/86-ιστ'/14-6-2008 απόφαση του Υπαρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας περί κυρώσεως πίνακα αναδρομικών προαγωγών, κατά το μέρος της με το οποίο έγινε μη νόμιμα αναδρομική ένταξη του Αστυνόμου Β' Α.Ν. στην εκπαιδευτική σειρά 2000-2004 της Σχολής Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, αντί της ορθής 2001-2005, δεν δύναται νόμιμα να ανακληθεί, διότι δεν συντρέχει εν προκειμένω λόγος επιτακτικού δημοσίου ή γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος, που να δικαιολογεί την ανάκλησή της μετά την πάροδο του εύλογου χρόνου από την έκδοσή της.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 15-6-2016

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Χρυσάφουλα Α. Αυγερινού

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Παντελής Ι. Παπαδάκης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.